

CERTYFIKACJA DLA PRZEMYSŁU CEL: BEZPIECZEŃSTWO

ADAM GOREŃ

Dyrektor Departamentu Certyfikacji i Oceny Zgodności w UDT z ponad 20-letnim doświadczeniem eksperckim i menedżerskim w dziedzinie bezpieczeństwa, certyfikacji, oceny zgodności oraz zrównoważonego rozwoju.

Autor programów certyfikacji m.in. w obszarze jakości, środowiska, energii oraz bezpiecznego użytkowania urządzeń technicznych. Auditor wiodący systemów zarządzania ciągłością działania, energią, środowiskiem oraz bezpieczeństwem i higieną pracy. Wykładowca oraz autor publikacji promujących zagadnienia bezpieczeństwa. Ukończył inżynierię środowiska na SGGW oraz studia doktoranckie z zakresu ekonomii na SGH. Zdobywał doświadczenie, pracując w UDT, PGE oraz prowadząc firmę konsultingową. Współpracował z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak CEOC, TIC Council, ISO oraz PEFC

Zakres działalności jednostki certyfikującej świadczącej usługi dla przemysłu wynika z oczekiwań rynku. W dużej mierze jest konsekwencją regulacji prawnych, dotyczących wytwórców lub operatorów instalacji przemysłowych. Od początku działalności UDT-CERT budujemy nasze portfolio usług w taki sposób, żeby sprawnie odpowiadać na potrzeby sektora energetycznego, chemicznego i petrochemicznego, metalowo-maszynowego oraz szeroko pojętego przemysłu ciężkiego.

**NIEZMIENNIE CELEM NASZEGO DZIAŁANIA
JEST BEZPIECZEŃSTWO.**

Rozmowa z Adamem Gorem, Dyrektorem Departamentu Certyfikacji i Oceny Zgodności Urzędu Dozoru Technicznego

– Rozmawia Małgorzata Suś-Ryszkowska, redaktor naczelna biuletynu „Inspektor Technika i Bezpieczeństwo”.

Panie Dyrektore, kieruje Pan departamentem od niedawna, ale z jednostką UDT-CERT jest Pan związany od wielu lat. Można powiedzieć, że jest Pan współtwórcą UDT-CERT i od początku brał Pan aktywny udział w jej intensywnym rozwoju. Czy to doświadczenie pomaga w zarządzaniu procesami certyfikacji i oceny zgodności?

Mogę powiedzieć, że byłem jedną z osób, które miały wpływ na rozwój organizacji oraz na etos pracy, jaki jest pożądanym w jednostce certyfikującej. Mam na myśli przede wszystkim kompetencje i bezstronność w prowadzeniu procesów oceny. Pełniłem już wcześniej funkcje kierownicze w jednostce certyfikującej, a będąc poza UDT, prowadząc działalność konsultingową dość intensywnie współpracowałem z branżą certyfikacyjną. Oceniam, że te doświadczenia są pomocne w prowadzeniu jednostki certyfikującej. Rozwój UDT-CERT w pierwszych latach działania faktycznie był z roku na rok dwucyfrowy, ale i zapotrzebowanie rynku w chwili wejścia europejskiego modelu oceny zgodności wyrobów było olbrzymie. Zdobyte wtedy doświadczenia, w tym budowanie profesjonalnych relacji z klientami, realizacja ocen, prowadzenie szkoleń, negocjacje, udział w targach i konferencjach branżowych, procentują do dzisiaj.

**UDT-CERT
ma już blisko
25-letnią historię,
ale historia polskiego
dozoru, na której się
opieramy, jest
znacznie dłuższa.**

Czytelnikami naszego magazynu są przedstawiciele zarówno firm i instytucji, które nas znają i od wielu lat z nami współpracują, jak i osoby, które od niedawna działają w branżach lub reprezentują kadrę działającą jedynie na styku obszarów funkcjonowania UDT-CERT. Na początek proszę przybliżyć, jak ulokowana jest jednostka UDT-CERT w strukturze Urzędu Dozoru Technicznego i jaki jest zakres jej działalności.

UDT-CERT to aktualnie ponad 500 ekspertów i auditorów.

UDT-CERT to nazwa, pod którą Urząd Dozoru Technicznego prowadzi działania w ramach oceny zgodności, certyfikacji i ekspertyz technicznych. Jako jednostka notyfikowana prowadzimy działania w zakresie oceny zgodności dla ośmiu dyrektyw nowego podejścia (PED, Lifts, SPVD, MD, TPED, ATEX, BED, hałasowa) i dwóch rozporządzeń (CPR, GAR). Jesteśmy wiodącą jednostką notyfikowaną w zakresie dyrektyw ciśnieniowej i dźwigowej.

UDT-CERT działa także jako Jednostka Certyfikująca w obszarze certyfikacji systemów zarządzania, osób i wyrobów, a jej kompetencje techniczne, bezstronność i niezależność zostały potwierdzone przez PCA w ramach procesów akredytacji.

Obecnie obserwujemy niemalże rewolucyjne zmiany w wielu gałęziach gospodarki. Sektory o kluczowym znaczeniu są w trybie permanentnych zmian. Jedne wiążą się z wyzwaniami klimatycznymi, inne zaś z rozwojem cyfryzacji oraz sztucznej inteligencji. W jaki sposób UDT-CERT angażuje się we wspieranie przemysłu i gospodarki w obliczu tych wyzwań?

W ostatnich latach pojęcie bezpieczeństwa technicznego zostało znacznie rozwinięte. Warstwa cyfrowa oraz wykorzystanie w urządzeniach mechanizmów uczenia maszynowego czy współpraca człowieka z maszyną wymagają również od nas nowych kompetencji.

W UDT-CERT działa grupa ekspertów z zakresu bezpieczeństwa cyfrowego. Już teraz prowadzimy działania w zakresie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa w oparciu o autorską metodykę Framework UDTCyber. Pracujemy również nad ekspertyzą dotyczącą badania

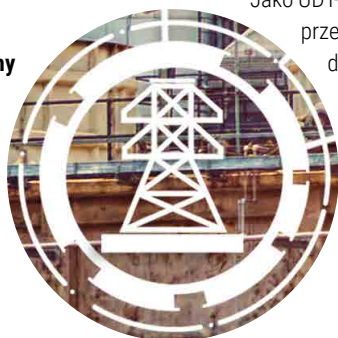
podatności w obszarze OT i rozwijamy kompetencje w obszarze rozporządzenia maszynowego.

Jeżeli chodzi o zrównoważony rozwój, gospodarkę obiegu zamkniętego czy aktualnie gorący temat ESG, od lat posiadamy szereg usług, które wspierają przedsiębiorców. Wyzwania, z którymi pomagamy im się zmierzyć, to nie tylko wymagania prawne, ale także oczekiwania klientów. Dla przykładu wymienię certyfikacje systemów zarządzania środowiskowego, bezpieczeństwem i higieną pracy czy zarządzania energią. Na spotkaniach z przedsiębiorcami przekazujemy informacje o możliwości wykorzystania danych zbieranych w systemach zarządzania do spełnienia obowiązków raportowania danych niefinansowych. Jednocześnie z zadowoleniem obserwujemy rewizję podejścia Komisji Europejskiej do wymagań dla przedsiębiorców w obszarze raportowania ESG, bo wiemy, że dla większości podmiotów pierwotne oczekiwania w tym obszarze były trudne do spełnienia. Na końcu wszystkim nam powinno zależeć na tym, żeby zasady zrównoważonego rozwoju nie blokowały rozwoju produkcji przemysłowej.

UDT-CERT oferuje bardzo rozwinięty wachlarz usług, nie tylko ściśle inżynierskich. Czy są działania, które stanowią kompleksową ofertę dla wsparcia inwestycji?

Jako UDT-CERT od lat bierzemy udział w największych inwestycjach przemysłowych realizowanych na terenie Polski, np. przy budowie bloków energetycznych na parametry nadkrytyczne, bloków gazowych, rozbudowie rafinerii w Gdańsku oraz trwającej aktualnie inwestycji na terenie rafinerii w Płocku. Od lat prowadzimy działania w zakresie oceny zgodności instalacji do transportu i magazynowania nośników energii, np. Terminalu LNG, Baltic Pipe czy też baz magazynowych paliw. Jesteśmy gotowi do prac przy inwestycjach w energetyce jądrowej.

Podajemy wyzwania odpowiedzialnie, zarówno inwestorzy jak i wykonawcy inwestycji mogą liczyć na nasze doświadczenie i profesjonalizm, również w trudnych sytuacjach, które pojawiają się w trakcie realizacji inwestycji. Budowa lub modernizacja dużego obiektu, np. energetycznego, zgodnie z projektem i zasadami bezpieczeństwa jest bardzo istotna i pozwala uniknąć kosztownych błędów. Możemy też uczestniczyć w monitoringu inwestycji w zakresie wymagań formalno-prawnych oraz inspekcji i odbiorów technicznych. Nadzór inżynierski ekspertów UDT-CERT obejmuje zakres techniczno-organizacyjny prowadzenia inwestycji.

Widać wielkie zaangażowanie w kluczowe projekty strategicznych obszarów przemysłu w Polsce. Wiele z tych działań wiąże się z bardzo zaawansowanymi instalacjami procesowymi, w których każde urządzenie, parametry pracy oraz automatyka zabezpieczająca i sterująca odgrywają wielką rolę dla bezpieczeństwa i niezawodności tych branż przemysłu. Jakie rozwiązania oferuje UDT-CERT dla tych instalacji?

Projektowanie i wykonywanie technologicznych instalacji przemysłowych musi uwzględniać warunki zapewniające ich bezpieczne działanie. Dotyczy to w szczególności tych procesów przemysłowych, które, wiążąc się z przebiegiem reakcji chemicznych lub zmianą stanu skupienia substancji, stwarzają zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego oraz środowiska. Zagrożenia takie występują przede wszystkim w branżach: chemicznej, petrochemicznej, energetycznej, farmaceutycznej i w przemyśle gazowniczym.

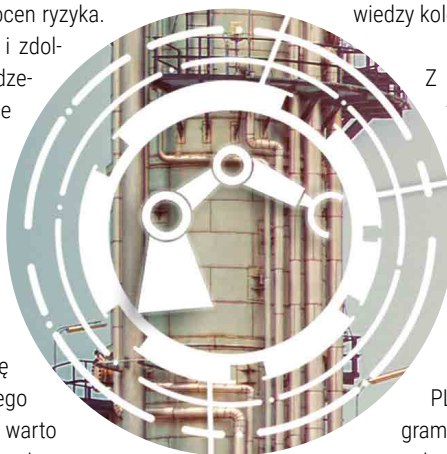
W tych obszarach kluczowe jest przeprowadzenie na odpowiednim etapie analiz zagrożeń oraz niezawodności, jak również ocen ryzyka.

Często stosowaną metodą jest analiza zagrożeń i zdolności operacyjnych HAZOP umożliwiająca sprawdzenie, czy przyjęte zabezpieczenia są wystarczające w stosunku do efektów wywołanych niepożądanymi zdarzeniami. Analizy przeprowadzane na etapie projektowania są bardzo istotne, jednak są dopiero początkiem drogi do zapewnienia bezpieczeństwa instalacji. Eksploatujący instalacje procesowe mogą np. podlegać certyfikacji systemu zarządzania bezpieczeństwem funkcjonalnym, dzięki czemu uzyskują obiektywną ocenę wdrożenia oraz skuteczności funkcjonowania takiego systemu. Omawiając zagrożenia w ww. branżach, warto wspomnieć także o bezpieczeństwie przeciwybuchowym, w zakresie którego przeprowadzamy analizy i oceny ryzyka, jak również wykonujemy inspekcje urządzeń w strefach zagrożenia wybuchem.

Najważniejsze w łańcuchu jest najsłabsze ogniwo, którym często określa się człowieka. Kompetencje personelu UDT-CERT muszą być na najwyższym poziomie. Jak eksperci w całej Polsce zdobywają i utrzymują wiedzę oraz doświadczenie? Czy pojawiają się wciąż nowe wyzwania w tym obszarze? Od razu proszę o zarysowanie zakresu usług świadczonych w odniesieniu do personelu badawczego wśród

klientów – jako jednostka certyfikująca osoby potwierdzacie Państwo kwalifikacje i kompetencje w wielu odpowiedzialnych branżach.

Nakłady na szkolenia ekspertów stanowią znaczącą pozycję w naszym planie finansowym. Jest dla nas jasne, że bez nich nie może być mowy o utrzymaniu kompetencji oraz aktualizacji wiedzy z zakresu technologii wytwarzania materiałów i urządzeń technicznych, aktualnych norm projektowych, zasad prowadzenia i dokumentowania oceny oraz budowania świadomości i wzmacniania kultury bezpieczeństwa. Niezwykle ważna jest dla nas wymiana doświadczeń – nasi eksperci pracują w ramach różnych projektów i zbierają unikalną wiedzę dotyczącą nie tylko spraw technicznych, ale również organizacyjnych i logistycznych. Wiedza ta jest dla nas cenna, ponieważ pozwala na lepsze przygotowanie do kolejnych prac. Mamy grupę ekspertów, o których śmiało można powiedzieć, że prezentują poziom światowy, jeżeli chodzi o wiedzę, kompetencje i doświadczenie. Zależy nam na tym, żeby mieli czas i miejsce na przekazywanie swojej wiedzy kolejnym osobom.

Z drugiej strony, jako jednostka certyfikująca, potwierdzamy kompetencje naszych klientów, m.in. personelu badań nieniszczących, spawaczy, nadzoru spawalniczego czy ochrony katodowej. Jednostka Certyfikująca Osoby UDT-CERT realizuje również procesy oceny systemu kwalifikacji i zatwierdzania personelu badań nieniszczących w organizacjach lotniczych oraz uznaje kwalifikacje ww. personelu w porozumieniu z Krajową Komisją ds. Badań Nieniszczących w Lotnictwie PL NANDTB/CPL. Komisja działa jako Komitet Programowy nr 7 ds. Certyfikacji Personelu Badań Nieniszczących w Lotnictwie na podstawie porozumienia pomiędzy prezesem Urzędu Dozoru Technicznego, prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz kierownictwem Władzy Lotnictwa Wojskowego. Podpisane w 2024 roku porozumienie zastąpiło dotychczasowe, które funkcjonowało od 2013 r. Do porozumienia w ostatnim roku dołączyła Władza Lotnictwa Wojskowego, która będzie odpowiadała za nadzór kompetencji personelu badań nieniszczących w lotnictwie wojskowym.

Jakie nowe priorytety i kierunki działań UDT-CERT wyznaczył Pan na najbliższe lata? Bardzo proszę, by podzielił się Pan z czytelnikami

planami rozwoju jednostki notyfikowanej i certyfikującej. Czy bardziej zmierzacie Państwo w kierunku rozszerzenia wachlarza usług, czy może raczej planujecie wejście w nowe branże lub sektory przemysłowe?

Oceniamy, że w ciągu najbliższych lat wzrośnie znaczenie usług opartych na analizie ryzyka. Mam na myśli wspomniany już przemysł procesowy, jak również rozporządzenie maszynowe, czyli ofertę dla producentów, a z naszej perspektywy przede wszystkim dla firm, które użytkują maszyny czy linie technologiczne. Widzimy również potencjał w cyberbezpieczeństwie (wynikający z planowanych zmian w ustawie o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa) oraz systemach zarządzania ISO – tu wymienilibym np. ISO 50001 (systemy zarządzania energią) jako warunek dla przedsiębiorstw zużywających znaczną ilość energii zgodnie z nową dyrektywą efektywności energetycznej.

Priorytety operacyjne to utrzymanie wysokich kompetencji kadry eksperckiej UDT-CERT oraz budowanie relacji z klientami. Widzimy duży potencjał u przedsiębiorców, którzy do tej pory albo z nami nie współpracowali, albo zamawiali pojedyncze usługi. Uważam, że powinniśmy skuteczniej komunikować nasz zakres działania. Tutaj pracy jest dużo. Jesteśmy bowiem jednostką certyfikującą, która w mojej ocenie ma obecnie najszerszy pakiet usług dla przemysłu, ale z uwagi na rozbudowaną strukturę organizacyjną, nie we wszystkich regionach kraju nasza oferta jest w pełni rozpoznawalna.

Mamy usługi, które będziemy rozwijać, w tym np. ekspertyzy techniczne QRA (ilościowa ocena ryzyka – zaawansowana metodologia stosowana do oceny ryzyka związanego z niebezpiecznymi procesami i instalacjami oraz zarządzania nimi), dla branży petrochemicznej i rafinerijnej zarządzanie bezpieczeństwem procesowym PSM (Proces Safety Management), a dla właścicieli instalacji mamy ciekawą, sztytą na miarę usługę polegającą na sprawdzeniu poprawności i bezpieczeństwa użytkowanej instalacji przed końcem jej okresu gwarancyjnego.

W dalszym ciągu staramy się podnosić świadomość wśród naszych klientów w związku z zagrożeniami, jakie wynikają z pracy urządzeń w strefach zagrożonych wybuchem – tzw. ATEX User. Świadczymy usługi, które są korzystne dla każdej ze stron procesu zapewnienia bezpieczeństwa przeciwwybuchowego, czyli dostawców instalacji, inwestora, wykonawcy instalacji i użytkownika.

Oczywiście przykładów usług, które będziemy rozwijali, jest znacznie więcej. Będziemy też podejmować decyzje o uruchomieniu nowych usług w zależności od zapotrzebowania rynku. Praktyka dowodzi, że tematy pracy dla jednostki certyfikującej wynikają z bieżących rozmów z klientami. Jeżeli kompetencje nam pozwalają, staramy się reagować elastycznie i znaleźć odpowiedni model współpracy.

Jakie dostrzega Pan szanse i zagrożenia dla UDT-CERT, obserwując zmianę polityki energetycznej UE? Jakie w związku z tym prognozujecie Pan możliwe kierunki działań UDT-CERT?

Przysłuchujemy się dyskusji dotyczącej kierunków rozwoju energetyki – zarówno tej prowadzonej w Polsce, jak i w Europie. Wyciągamy wnioski z lektury dokumentów, w tym z PEP2040, a także śledzimy komunikaty dotyczące planowanych przez spółki inwestycji i – z odpowiednim wyprzedzeniem – antycypujemy jakie usługi rozwijać. Staramy się również uchwycić w jakich okresach może nastąpić kumulacja prac i zapotrzebowania na ekspertów obsługujących procesy oceny zgodności. Reasumując, przy planowaniu rozwoju UDT-CERT wymagana jest wiedza dot. rynku i jego oczekiwania, również w perspektywie długoterminowej. Dokładamy wszelkich starań, aby skutecznie przygotować naszych ekspertów do obsługi aktualnej agendy rozwoju źródeł energetycznych – mamy już za sobą budowę bloków energetycznych na parametry nadkrytyczne i budowę bloków gazowych. Aktualnie uczestniczymy również w projektach energetyki wiatrowej offshore i jesteśmy w gotowości do szerokiego uczestnictwa w rozwoju energetyki jądrowej. Technologie niskoemisyjne wymagały od nas dostosowania oferty i oceniam, że jesteśmy w UDT-CERT gotowi wspierać je niezależnie od tego, które z nich będą wybierane przez inwestorów. Warto jednocześnie pamiętać o aktualnym miksie energetycznym. Mam tu na myśli chociażby ocenę gotowości do pracy źródeł energii opartych na węglu, gdzie oferujemy wsparcie operatorom w zakresie monitorowania instalacji i określanie stopnia degradacji poszczególnych komponentów bloków energetycznych.

Razem z przedsiębiorcami tworzymy kulturę bezpieczeństwa, w ramach której można realizować nowoczesne, wydajne i bezpieczne rozwiązania techniczne, nie tylko w energetyce.

Dziękuję za rozmowę i życzę wielu dalszych sukcesów.